

HOE TRADITIONEEL TOCH MODERN KAN ZIJN

Het Sterrenlicht en de Calvijnschool apart en toch samen

In het hart van Bunschoten-Spakenburg ligt prominent een duoschool met twee gebruikers: Het Sterrenlicht en de Calvijnschool. Door al vroeg samen met de architect mee te denken en te leren van voorbeelden in het land is een bijzonder gebouw ontstaan, dat traditioneel is in de onderwijsvisie en tegelijk modern en uitnodigend in de uitwerking.

10 juli 2020 vond in Bunschoten-Spakenburg de oplevering plaats van het nieuwe schoolgebouw voor Het Sterrenlicht (voorheen de Van Amerongenschool) en de Calvijnschool. Directeur Annet van de Geest van Calvijn: "Ons gebouw en het gebouw van de Van Amerongenschool waren oud en het was goedkoper om samen een nieuwe school te bouwen. De gemeente had de ambitie om een kindcentrum

te vormen, maar dat paste toch niet gedurende het proces; het is uiteindelijk wel de eerste duoschool van het dorp geworden." Raban Haaijk van Bureau Bos Architecten vult aan: "Wat maakt Bunschoten-Spakenburg tot het dorp wat het is, waarbij het DNA al op de basisschool wordt gevormd? Deze gemeenschap van vaak voormalige boeren en vissers kent inwoners met een bovengemiddelde werklust en ▶

PROJECTINFORMATIE

Project

Nieuwbouw multifunctionele accommodatie voor twee basisscholen inclusief buitenruimte

Opdrachtgever

Gemeente Bunschoten

Architect

Bureau Bos architecten (bouwkundig ontwerp, constructief en installatieontwerp)

Aannemer

Bouwcombinatie Eemnes

BVO

3.200 m²

Stichtingskosten

€ 6,5 mio incl. btw

Ingebruikname

Juli 2020

ondernemerszin en daarnaast delen ze hun christelijke identiteit. Hoe vertaal je dat naar een school die naadloos in de gemeenschap past? Dat is op deze bijzondere inbreidingslocatie mooi gelukt en ik ben er trots op dat het niet een gebouw aan de rand van het dorp is geworden, maar in het centrum, naast de oude schoolgebouwen, tegenover de brandweerkazerne en midden tussen de huizen. We hebben dat vertaald naar een ontwerp dat goed aansluit bij de grotere structuren aan de Bickersweg en daarnaast mooi verbindt met de kleinere woningen aan de Prinses Irenestraat, de Prins Frisostraat en Prins Clausstraat. Dat hebben we gedaan door één gebouw te ontwerpen met een gevel waarin de verschillende gebruikers en hun lokalen eveneens zichtbaar zijn. Elke school heeft een eigen en daarnaast een gedeelde vleugel en die vorm was precies het juiste antwoord op de stedenbouwkundige uitdaging. Het dak is glooiend en past in de lijn van het dorp. Het leuke is dat de lokalen van de bovenbouw daardoor extra hoogte hebben en een schuin dak hebben. Zo sluit het ontwerp ook aan bij de schaal van de voornaamste gebruiker van het gebouw: het kind.”

3 X ONTWERPEN

Raban verder: “We waren al anderhalf jaar van tevoren met ouders, leraren en de scholen aan het werk om hen via een proces van co creatie mee te laten denken en dromen over het nieuwe gebouw. De kernvraag was; wat maakt een leerling mee gedurende een dag op school en daarna?” Het nieuwe gebouw met de Calvijnschool voor 200 leerlingen en Het Sterren-

licht voor 300 kinderen vertaalt de onderwijsvisie met wijdlopige vleugels waardoor je elkaar ontmoet in het centrale hart. Daniëlle Hop is directeur van CBS Het Sterrenlicht: “We deden ook veel ideeën op tijdens ons schoolreisje waar we vier scholen bezochten. Daar pikten we elementen uit die we hier hebben toegepast, zoals de tribunetrap, een stilleruimte en de eigen ingangen. Dat kwam allemaal terug in de moodboards die Raban vervolgens heeft gemaakt.” Raban knikt: “Je ontwerpt een school eigenlijk drie keer; eerst maak je het verhaal, dat vertaal je naar een programma van eisen en vervolgens ga je bouwen. In al die fasen kun je oefenen met samenwerken.” Annet: “Omdat we samen deze school hebben bedacht gaan we slim om met de zaken die we delen. Omdat we met verschillende start- en pauzetijden en ingangen werken is het logistiek ook een goed georganiseerd gebouw. We houden onze eigen identiteit, maar hebben alle ondersteunende en staf ruimten in één vleugel ondergebracht. Daar staat bijvoorbeeld ook ons gemeenschappelijk koffie-apparaat. Verder maken we afspraken over de digiborden, het speellokaal, het gebruik van de tribune en het plein boven. We vinden de tribunetrap en de twee geschakelde speellokalen erg gaaf, die we ook kunnen combineren tot een grote gymzaal. Ze liggen heel mooi in het hart van het gebouw, tegenover de tribunetrap, zodat we er ook voorstellingen kunnen geven. Het grote kooktechnieklokaal is ook een cadeautje; je kunt er met een groepje koken, terwijl een ander deel van de groep instructie kan krijgen.”

vlnr Daniëlle Hop, Raban Haaijk, Annet van de Geest

TRADITIONEEL ALS BASIS

Daniëlle vult aan: “We noemen ons traditioneel omdat bij ons de leraar centraal staat en we onderwijs in de vakken spelling, lezen en rekenen erg belangrijk vinden. Alle onderwijs begint bij goede instructie. Uit onderzoek blijkt dat de afgelopen 50 jaar onze hersenen niet zijn veranderd. Door goede instructie en herhaling komt het in het lange termijn geheugen terecht.” Annet vult aan: “We heten niet voor niets een basisschool. Je moet eerst kennis opbouwen en dan kun je verder kijken. Traditioneel betekent niet dat je niet buiten de klas kunt werken. Het betekent wel dat de leerkracht bepaalt wanneer dat gebeurt en welke vorm daar het beste bij past. ’s Ochtends werken we aan de basisvakken en in de middag is er meer ruimte voor thematisch onderwijs en de zaakvakken.” Raban: “Het mooie is dat dit gebouw wel geschikt is voor een diversiteit aan leerplekken. Zo zijn de gangen breder dan normaal, zodat je er een leerpleintje van kunt maken.”

SLIM ONTWERPEN

Raban: “Het gebouw is zo ontworpen dat de ruimte tussen de lokalen gebruikt kan worden voor onderwijsdoeleinden. Hier zijn pleinen en stilteruimten gemaakt. Dit is mogelijk door elke twee onderbouwlokalen een eigen ingang te geven vanaf het onderbouwplein en de bovenbouwgroepen een eigen buitentrapp te geven. Onder de buitentrappen hebben we bergingen gemaakt voor skelters en ander speelmateriaal. Binnen is hier ruimte voor een speelse leerkeuken en koffiehoek voor personeel en bezoek. Het gebouw heeft een mooie buiteninrichting met een grote buitentrapp. Op het terrein is een buitenlokaal bedacht en een ontdektuin. Beide scholen hebben een eigen kleuterplein en een gedeeld middenplein voor de bovenbouw, dat door de verschillende pauzetijden voldoende ruimte biedt aan de kinderen. Het bovenbouwplein is verder speels ingericht met een basketbalveldje en twee pannaveldjes, terwijl op het deel van de onderbouw ballen palen, duikelrekken en glijbanen te vinden zijn. Vanwege de beperkte plek

hebben we een bijzondere kiss en ride zone gemaakt die na het halen en brengen onderdeel van het plein is en 's avonds afgesloten kan worden.”

INTEGRAAL ONTWERP

Raban verder: “Door drie stenen van dezelfde fabriek om-en-om in de gevel toe te passen ontstaat een kleinschalig beeld, zonder dat de eenheid van het ontwerp wordt aangetast. We hebben een integraal ontwerp bedacht: van interieur tot architectuur, van installaties tot constructies, alles is in samenhang ontworpen en op elkaar afgestemd. Het gebouw is bijna energieneutraal (Beng), all electric en maakt gebruik van bodemwarmte en -koeling en is een zogenaamde frisse school met een aangenaam binnenklimaat. Het hele dak ligt vol zonnepanelen. Het is echt een optelsom van heel veel gedragen ideeën geworden en we zijn daarom heel blij met de samenwerking tijdens het proces; we hebben veel naar docenten en leerlingen geluisterd, voordat we een plan hadden. Als je oprecht betrokken personen je ontwerp laat beïnvloeden ontstaat er iets leukers dat bovendien breder gedragen wordt.”

“De kernvraag was; wat maakt een leerling mee gedurende een dag op school en daarna?”

▶ Kijk voor meer informatie op www.bureaubos.nl.